

TRUSTORIJA

GLAVNI NASLOVI

- * Investicije: € 10 miliona tokom K1 (str. 2)
- * Nova investiciona strategija (str. 3)
- * 29% više korisnici e-Trusta (str. 3)
- * Broj usluga tokom K1: 19,873 (str. 4)

GLAVNE CINJENICE

31. marta 2014

Cena deonice	€1.2231
Pod upravom	€948,271,784.21
Povlaćene penzije u K1	€3.8 mln
Računi doprinosilaca	453,516
Emitovane deonice	775,315,149.93

INVESTICIJE

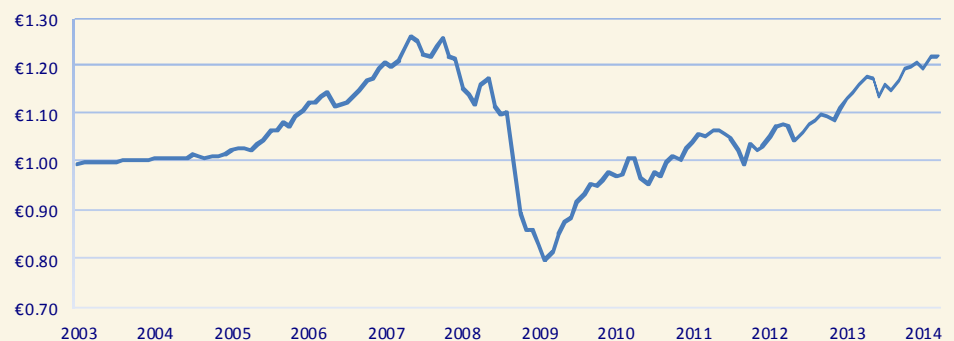
Cena deonice:

Januar	-1.03%
Februar	1.90%
Mart	0.09%
Ukupna neto performanca	0.94%

Bruto povratak:

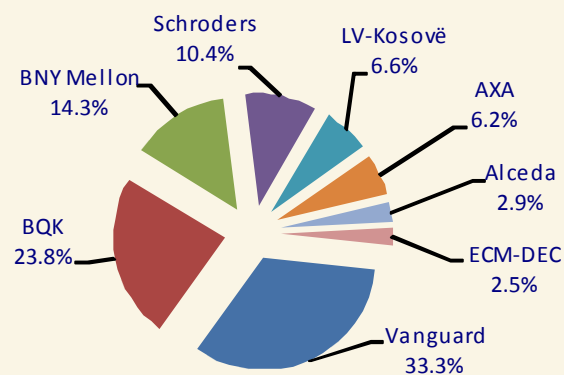
Januar	€-9.10 mln
Februar	€17.78 mln
Mart	€1.31 mln
Ukupni bruto povratak	€9.99 mln

KUMULATIVNA PERFORMANSA KPŠF-a OD OSNIVANJA

Period	1M	3M	Godina	1G	5G	Od osnivanja
Rezultat	0.09%	0.94%	0.94%	4.97%	50.25%	22.31%

PLASMAN FONDOVA KRAJOM KVARTALA

PERFORMANSA INVESTICIONIH FONDOVA I HV-KOSOVA U OVOJ KVARTAL

1. VANGUARD	▲ +0.85%	4. AXA GILB	▲ +2.78%	7. HV - KOSOVO	▲ +0.38%
2. SCHRODERS	▲ +1.84%	5. BNY MELLON	▲ +1.24%		
3. ECM-DEC	▲ +1.71%	6. ALCEDA	▲ +2.88%		

IZDAVAČ: Kosovski Penzijski Štedni Fond - Objavljen: maj 2014

Autor: Jeton Demi

Kontakt: Ul. "Agim Ramadani" br. 10, 10000 Prishtina - 038-244-341 - info@trusti.org - www.trusti.org

€10 MILIONA OD INVESTICIJA TOKOM K1

Bruto povratak od investicija KPŠF-a tokom prvog tromesečja (K1) za 2014 godinu je skoro €10 miliona. Na kraju K1. cena akcije je dostigla vrednost od €1.2231, povećana je za 0.94 % od €1.2117 koliko je bila na kraju 2013 godine. U međuvremenu, sredstva pod administracijom tokom ovog perioda su povećana za oko €35 miliona, i dostigla su vrednost od €945 miliona. Povećanje sredstava pod kontrolom, osim u vidu povratka od investicija (10 miliona), desilo se i zbog novih investicija koje su u periodu K1 bile u vrednosti €30.2 miliona. Sa druge strane KPŠF je isplatio penzije u iznosu od €3.8 miliona, oduzeo u vidu menadžerske tarife € .2 miliona i refundirao je €0.03 miliona.

Faktori pod uticajem

Iako je ovaj procenat relativno skroman povratak, 0,94%, globalno ekonomsko okruženje ga opravdava. Problemi sa razvojem Azijske privrede i negativnog učinka za ovaj kvartal tržišta kapitala u dva glavna centra, Kine i Japana, zajedno sa tenzijama stvorenim u Ukrajini između SAD i Rusije, kao i potencijal koju ova napetost prenosi preko globalne ekonomije donosili su strah i kočenje za investitore. Ovo tromesečje se obično smatra " hladnim" u poređenju sa performansama u odnosu na prethodno tromesečje, pa je samo nastavak stimulativnih mera u SAD, kao i najavljivanje istih u EU i Aziji bili jedini podsticajni faktori. Uprkos činjenici da ekonomije sveta daju znake stabilnosti i rasta, negativan učinak tržišta u nastajanju ometa ravnotežu globalnih finansijskih tržišta.

Investicije KPŠF-a u januaru su rezultirale negativnim vrednostima performansi u iznosu od -1.03%, uglavnom pod uticajem Azijske ekonomske nesigurnosti. Februar je doneo oporavak i rast investicione performanse za 1,90%, što je rezultat stimulativnih politika u Japanu i Evropi. Rezultat je mogao biti još veći da se na horizontu nije pojavila Ukrajinska kriza. Mart se završio sa 0,09%, a pozitivna

0.94%

Prinos na investicije u K1

vrednost ostvarena je tek u poslednjim danima marta, kada je kriza u Ukrajini pokazala znake mirovanja.

Performanse upravljanja sredstvima

Ovo tromesečjeje bilo posebno u obavljanju upravljanja sredstvima KPŠF-a. Svi menadžeri su zatvorili ovaj kvartal sa pozitivnim učinkom i finansijskim rezultatima u iznosu povratka investicija su kao retko kada bili nebitno drugačiji između investicionih portfolija. To se uglavnom desilo posle pozitivnog učinka svih finansijskih instrumenata na tržištima razvijenih zemalja, gde su koncentrisane investicije KPŠF-a.

Pored toga, i za ovo tromesečje glavni izvor povratka sredstava od investicija je investicioni portfolio koji je orijentisan na akcije, kojim upravlja Vanguard, koji je profitirao od nastavka povećanja tržišta u razvijenim zemljama. Blizu ovog učinka bio je i portfolio BNY Mellon, koji je u većini globalno rasprostranjen na akcije, a manje na obveznice za države i korporacije, u konvertibilne instrumente, gotovinu i druge. Ne tako daleko je bila i učinkovitost Schroders-a, koncentrisan na obveznice i AXA, na globalne obveznice koje prati inflaciju. Alceda portfolio, usmeren na evropske obveznice, čiji je cilj balansiranje na rizik između klasa sredstava, kao i onaj ECM-a na Evropskom kreditnom tržištu, simbolično su bili u pozitivnom učinku na koji je značajno uticala neizvesnost koja i dalje nastavlja da postoji u evrozoni. Kosovske hartije od vrednosti su imale unapred određenu kamatnu stopu i kao takva ova investicija ne zavisi od spoljnih faktora koji mogu uticati na povratak sredstava.

Tabela 1: Učinak investicija u K1 2014 i plasmani na kraju tromesečja

Menadžer/Entitet	Tip investicije	Pasmani (u evrima)	Bruto povraćaj (u evrima)
Vanguard	Akcije	316,204,394.91	2,864,145.77
BNY Mellon	Absolutni povratak	135,384,246.25	2,244,651.99
Schroders	Obveznice	98,149,981.58	1,770,137.70
AXA	Globalne obveznice protiv inflacije	59,082,867.97	1,653,302.33
Alceda	Absolutni povratak	27,764,878.28	778,248.68
ECM	Kreditno tržište	23,802,458.68	428,232.42
Hartija od Vrednosti Republika Kosova	Državni zapisi	62,797,294.33	248,234.30
	Ukupno	723,186,122.00	9,986,953.19

KPŠF KA NOVOJ INVESTICIONOJ STRATEGIJI

I pored činjenice da se trenutna Investiciona strategija pokazala kao veoma uspešna, jer je dovela do povećanja cene vrednosti akcije u vrednosti od 40.8% od njenog pokretanja u 2009 godini; povećana neizvesnost u svetu zbog visokih nivoa državnih dugova, sporog rasta i niske inflacije, uz usporeni rast na tržištima u zemljama u razvoju, pa je to podstaklo Bord da prihvati potrebu za daljim razvojem, i da uspostavi principe i novu investicionu strategiju, koja se očekuje da će najmanje da posluži za narednih pet godina. Za ovaj Upravni Bord KPŠF-a, kojem je pomogao i menadžment, tokom prvog tromesečja je završen najveći deo procesa promene investicione strategije. Prelazak na novu investicionu strategiju podrazumeva premeštanje iznosa od €280 miliona za finansiranje novih odabranih fondova pod novom investicionom upravom. Od toga preko €200 miliona će biti finansirano od sredstava koje se nisu investirale i nalze se u CBK a ostatak kroz smanjenje tekućih sredstava u trenutnim investicionim portfeljima.

S obzirom da je glavni cilj ulaganja KPŠF-a na dugoročne staze to je, kao prvo da sačuva a kao drugo da poveća kapital svih korisnika, u nominalnim i realnim uslovima i iznosima, Nova

€280 mln

Sredstva koja će biti premeštena promenom investicionu strategiju

izjava o principima investiranja borda je uspostavila indeks cena potrošnje na Kosovu kao reper prema kome se meri učinkovitost investicija KPŠF-a. Novi Vodič za investicionu strategiju (VIS) prepoznaje činjenicu da nijedan investicioni portfolio ne može postići povratak sredstava bez uzimanja određene doze tržišnog (finansijskog) rizika, pa tako nijedan portfolio ne može biti potpuno ili delimično izolovan od tržišnih rizika. Novi VIS, prepoznajući da mora postojati ravnoteža između korisnika koji su blizu penzije i onih koji to nisu, poziva na politiku koja sadrži razumnu ali ne preteranu meru dugoročne raspodele sredstava od koje se očekuju prinosi i veći porast, kao što su akcije; u kombinaciji sa većim raspodelama na investicije od kojih se očekuje da smanje oscilacije od akcija i vrati se na stabilnije tokove. Priručnik o svim investicijama možete pročitati na linku:

http://trusti.org/Dokumentet/Serbisht/SIP_20131213_sr.pdf

POVEĆANJE OD 29% BROJ KORISNIKA SVOJIH RAČUNA PREKO E-TRUSTA

Broj korisnika elektronskih usluga e-Trusta je povećan za 29% tokom ovog tromesečja. Od 23,865 korisnika koliko ih je bilo na kraju 2013 za ova tri meseca broj je dostigao 30,712 korisnika. Povećanje broja korisnika e-Trusta, kojeg KPŠF nudi tokom poslednjih pet godina, izgleda je nastalo pod velikim uticajem nedavne kampanje informisanja putem televizije koju je KPŠF preduzeo u ovom periodu. Međutim, pored toga, u poslednje dve

godine postoji kontinuirano povećanje interesa da saradnici budu obavestena o njihovom računu na ovaj način. Veliku pomoć u tom smislu dao je prodor tehnologije smart telefona, koje nude korisnicima mogućnost da fotografišu njihova lična dokumenta (lična karta, pasoš, vozačka dozvola) i pošalju ih za verifikaciju identiteta u KPŠF mnogo lakše nego ranije.

OBJAVLJENI GODIŠNJI IZVEŠTAJ I FINANSIJSKI PREGLED ZA 2013 GODINU

KPŠF je pripremio godišnji izveštaj i finansijski pregled za 2013 godinu i iste možete pregledati posetom na link: <http://trusti.org/index.php/sr/godinji-izvetaji>.

Godišnji izveštaj za 2013 je pretrpeo velike promene u vizuelnom aspektu kao i u vidu sadržaja u odnosu na prethodne godine. Ipak tu se mogu naći svi ključni podaci o KPŠF aktivnostima u toku 2013 i poređenja sa prethodnim godinama. Zajedno sa Godišnjim izveštajem objavljeni su i finansijski pregledi razvrstani na osnovu operativnosti i

penzionih fondova, koji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Kod Finansijskih pregleda je prikazano i mišljenje stručnog spoljnog revizora, koji je ove godine za KPŠF ponovo izrazio čisto mišljenje. Takvo mišljenje procenjuje da su svi finansijski podaci koje je KPŠF prezentovao pravilni, da ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled greške ili nastale usled kriminalne radnje.

19,873 PONUĐENIH USLUGA TOKOM OVOG TROMESEČJA

Službenici KPŠF za odnose sa klijentima su obezbedili 19,873 usluga klijentima tokom prvog tromesečja. Štampanje Individualnih pregleda računa je aktivnost koja se ubedljivo najviše zahteva od saradnika, što čini oko 70% od svih usluga. Zatim dolaze onlajn aktivacije, to jest e-Trust, sa 16% i 7% za ažuriranje adresa. Usluge odobrenja zahteva za odlazak u penziju, odgovori na pitanja poslata preko elektronske pošte i kontaktiranje poslodavaca zajedno zauzimaju ostatak usluga. U odnosu na prošlu godinu

zabeležen je porast pruženih usluga. Tokom 2013 godine ponuđeno je ukupno 49,486 usluga, ili 198 usluga po radnom danu, dok je tokom prvog tromesečja ove godine ponuđeno prosečno 331 usluga po radnom danu. Prema ovom izveštaju broj usluga dnevno povećan je za 67% u odnosu na prošlu godinu. Međutim, treba uzeti u obzir da je prvo tromesečje period kada saradnici obično zahtevaju više usluga nego tokom ostatka godine.

€62.8 MILIONA INVESTIRANIH U HV REPUBLIKE KOSOVA

KPŠF ulaganja u državne Hartije od vrednosti Vlade Republike Kosova (HVK) bila su u iznosu od €62,8 miliona vrednosti na kraju prvog K1, u poređenju sa €53 miliona, kao što je bilo u prethodnom kvartalu, a time se dobija povećanje od 18%. Nove investicije u HVK tokom ovog tromesečja bile su vrednosti od €21,2 miliona, dok su istekla za isplatu €11,6 miliona. Na kraju prvog tromesečja KPŠF je distribuirao ova sredstva na pet aukcija Vlade, gde je maksimalna investicija bila €17,8 miliona, a minimalna €3,4 miliona. Investicije u HVK su bile 6,6% od ukupnih sredstava pod upravljanjem i

8,7% od svih uložених sredstava. Što se tiče

€62.8 mln

Investicije u HVK

ulaganja na globalnim finansijskim tržištima KPŠF nije preduzeo nove investicije do zaključenja procesa izbora novih menadžera fondova, kao deo nove investicione politike. Jedina, uslovno nazvana investicija, je bila rabat menadžera Vanguardi i AKSA, vrednosti od €96 hiljada.

€3.8 MILIONA ISPLAĆENIH PENZIJA

Tokom prvog tromesečja vrednost koja se prebacila na bankovne račune korisnika penzija iznosila je €3,8 miliona. 79% od ovog iznosa je isplaćeno korisnicima starosne penzije (ili 803 penzionera), 19% od istih povukli su naslednici umrlih 240 osiguranika, a 2% je otišlo na primaocce invalidske penzije (ili 41 korisnik). U poređenju sa istim periodom prošle godine (K1 2013 godine) isplaćena vrednost penzija je povećana za 31%, od €2,9 miliona, kao na kraju K1 2013

godine. U međuvremenu, za isti period ove godine, broj korisnika je značajno smanjen. U prvom tromesečju 2013 godine broj korisnika penzije bio je 1.919, ili 44% više u odnosu na broj korisnika u prvom tromesečju ove godine. To se objašnjava činjenicom da je pre godinu dana vrednost akumuliranih doprinosa bila niža nego sada, a takođe cena jedinice na kraju ovog tromesečja je 5% veća nego pre godinu dana.

ZAVRŠENA DISTRIBUCIJA INDIVIDUALNIH PREGLEDA RAČUNA DOPRINOSA

Pošta Kosova je obavestila KPŠF da je 20 marta 2014 završila distribuciju individualnih pregleda računa doprinosa. Prema izveštaju Pošte 92,09% ovih pregleda je dostavljeno korisnicima (ili 379.971), dok ostatak od 32,557 njih nije distribuiran. Razlog da ovi pregledi ne budu dostavljeni svim korisnicima je problem sa njihovim adresama. KPŠF podseća sve korisnike koji nisu dobili pregled računa da obrate pažnju na to kontaktiranjem KPŠF-a bilo e- majlom ili telefonom.

Koverta se šalje sa pregledima, a KPŠF je ove godine poslao jedan upitnik svim korisnicima koje ima za cilj da bolje razumemo percepciju i evaluaciju KPŠF doprinosa i njene službe. Uprkos činjenici da se upitnik šalje besplatno, samo mali broj upitnika je do sada stigao u KPŠF kroz Kosovske pošte.